

20 / Z RAPORU

MURAT
YÜLEK

2024 yılında dünya ve Türkiye ekonomisi

2023 yılında dünya ekonomisi büyümesi yavaşladı. 2022 yılında dünya ekonomisi ortalama yüzde 3,5 oranında büyümüşken 2023 için Uluslararası Para Fonu (IMF) büyüme tahmini 3'lere kaldı. Son 20 yılda ortalama büyüme oranının yüzde 4'lere yakın olduğu düşünüldüğünde bu yavaşlama daha iyi bir perspektife oturur.

2023 yılındaki yavaşlamada jeopolitik sorunlar ve ABD'de faiz indirimi belirsizliği önemli rol oynadı. Rusya-Ukrayna Savaşı 2023 yılında devam etti. Buna bağlı olarak, meta fiyatlarındaki iniş çıkışlar dünya ekonomisini ip üzerinde tutmaya yetti. Uzak Doğu'da da Çin-Tayvan gerilimi gündemde kaldı. Çin'de, başta finansal kesim sorunlarından kaynaklanan yavaşlama eğilimi devam etti. Almanya ise teknik resesyona girdi. Senenin sonunda ise İsrail'in Filistin'deki katliamları jeopolitik riskleri daha da yükseltti.

2023 yılında yavaşlamaya bağlı olarak Ağustos ayına kadar meta fiyatlarında (özellikle metal ve gıdalar) inişli çıkışlı ancak aşağı yönlü trendi yaşandı. Petrol 90 dolarları görse de sene sonunda 2022 sonlarında 78-80 dolar bandına indi. 2022 ortasındaki 115 dolarlık zirvenin altında kalması ithalatçı ülkelerin işine yaradı. 2022 yılında zirve yapan dünya enflasyon oranları 2023 yılında bir miktar zayıfladı. Bu da özellikle ABD'de faiz artırım sürecinin sona ermesini (en azından beklenti) beraberinde getirdi.

BU ARKA PLAN 2024 YILINDA DÜNYA EKONOMİSİ İÇİN NE SÖYLÜYOR?

Her şeyden önce dünya ekonomisi 2024 yılına şenliklerle girmiyor. İsrail'in katliamları Ortadoğu'yu Rusya'nın Ukrayna saldırısı Avrasya bölgesini, Çin-Tayvan ilişkileri (ve Çin-ABD sorunu) de

Doğu Asya ekonomisini menfi etkilemeye devam edecek. ABD Merkez Bankası'nın faiz artırımlarının duruşu (ya da indirimleri) para piyasalarını rahatlatarak bu etkileri bir miktar da olsa tazmin edebilir. Ancak yine de 2024 yılında dünya ekonomisinin yavaşlaması bekleniyor. Bu durumda, enerji fiyatlarının bir miktar gevşemesi olası. Bununla birlikte, İsrail saldırıları enerji üzerinde yukarı baskıya sebep olabilir ki bu da stagflasyon ihtimalini gündeme getirir.

2024 YILINDA TÜRK EKONOMİSİNİ NELER BEKLİYOR?

2024 yılında Türk ekonomisi anti-enflasyonist politikalar sebebiyle yükselicek. Hükümet faizleri yükseltirken kredi musluklarını daraltıyor ve böylece iç talebi kısmayı hedefliyor. Türk ekonomisinin dinamizminin her şeye rağmen yüzde 3'lük bir büyümeyi beraberinde getirmesi muhtemeldir. Bu da tam dünya ekonomisinin büyüme tahminine denk geliyor.

Orta Vadeli Programda ise büyüme hedefi yüzde 4 olarak yer aldı. Bu şartlarda OVP hedefi iyimser kalıyor. Öte yandan OVP enflasyon tahmini de oldukça iyimser (yüzde 33). TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi beklentisi ise yüzde 41,23. Ancak, Ocak ve Haziran aylarındaki ücret zamları ve kurlardaki yukarı hareketlilik ihtimalleri ve OVP'deki yüksek bütçe açığı hedefi göz önüne alındığında, 2024 enflasyon oranının yüzde 60'ın altında kalması zor görünüyor.

Kısacası, 2024 Türk ekonomisi açısından zor bir yıl olacak. Dengelerin yerine oturtulması güçlü bir siyasi iradeyi gerektiriyor. Eğer güçlü bir program ve uygulamasıyla, bizim tahminlerimizin aksine, büyümeden feragat etmeden enflasyonda düşüş görülürse 2025 yılında Türkiye'yi güzel günler bekleyecek.

PROF. DR. MURAT YÜLEK

OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ

2024 YILI TÜRKİYE EKONOMİK GÖSTERGE TAHMİNLERİ

	TAHMİN	2023 OVP
BÜYÜME	% 3	% 4
ENFLASYON	% 60	% 33
İŞSİZLİK	% 12	%10,3